

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.	Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.	Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési é hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.
--	---	--

Felhívás előfizetésre.

A Csongrádi Lap immár 12 év óta szolgálja a nagyközönség igényeit

Ez alatt az idő alatt mindig a közjót, a közönség érdekeit tartotta szembe előtt; folytonosan városunk előhaladásáért küzdött. És lankadatlanul amellet harczolt, hogy Csongrád város közéletében csak az igazság és méltányosság győzzön. Az útát felmutassa, a reményt fentartsa egy jobb jövő számára, amelyekben megszűnik az anarkhia és pártviszálykodás mindent elpusztító uralma, s elfoglalja helyét mindnyájunk szívében a kölcsönös tisztelet és egyetértés. Hogy virágzóvá, jólétben boldoggá tegye és a haladó városok sorába emelje a legsötétebb Csongrád községet is.

Valóban, megszenvedte ez a város a multat és jövődőt.

Ideje hogy megértsék egymást polgárai, hogy eltávolítsák egymás mellől azokat a válaszfalakat, amiket a rozszakarat közük rakott, hogy őket megbénítsa.

Minden erőnkkel azon leszünk, hogy a közjó előmozdítása iránti törekvésekben pártatlanul szolgáljuk az igazságot és elősegítjük a békés állapotok bekövetkezését, városunk felvirágzását.

Munkatársaink díszes soraiban egyesítjük városunk legkitűnőbb szellemi erőit, akiknek támogatásával egy jól szerkesztett és olyan lapot fogunk nyújtani az olvasó közönségnek, amely bátran kiállja a versenyt hasonló városok sajtótermékeivel.

Azért bizalommal fordulunk t. olvasóközönségünkhöz: hogy sorakozzék lapunk előfizetői közé.

A Csongrádi Lap előfizetési ára egy évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Tiszteletdíjak.

Tulajdonképen úgy tüntetik fel a világ szemében, különösen a takarékoskodó polgárokkal szemben, mintha ez által a zsebeket kimélnék meg a nagyobb kiadásoktól; nevezetesen azt mondják, hogy fizetést nem adunk, vagy ha adunk hát csak a látszatért adjuk: hanem ha beválik, ha szorgalmas és igyekező lesz; hát majd utalványoztatunk egy kis «tiszteletdíjat.» Az illető pályázó aztán a kikötött fizetéssel nem is törődik, azt figyelembe sem veszi: mert gondolja magában, hiszen ott van a kecsgető «tiszteletdíj», amely rendesen magasabb szokott lenni, mint egy magasabb rangú államhivatalnok rendes éves fizetése.

Mindenki tudja, hogy nem egy hírneves részvénytársaság létezik az országban, hol az igazgató nem kap ugyan fizetést, de tiszteletdíj emiatt oly óriási összeget vág zsebre, mely összeg egy egész regement állami vagy közigazgatási tisztviselő éves fizetését sokszorosan felülmulja.

Hát bizon ez az eljárás már csak azért is helytelen: mert a kisebb részvénytársaságok alkalmazottai szintén megkövetelik, hogy ők is hasonló elbánásban részesüljenek még az esetben is, ha az évi nyereség alig képes a kiadást fedezni. Sőt a

tiszteletdíjak divatba jövétele óta, már oda jutottunk, hogy a tiszteletdíjat nem csak egyes részvénytársaságok alkalmazottai, hanem a községeknek alkalmazott előljárók vagy tisztviselők egyszerűen megkövetelik és arra rá támaszkodnak, sőt az a nevezetes, hogy a tiszteletdíj magasságát meg is szabják. Már pedig, ha a tiszteletdíj fogalmával tisztába lennének, tudniok kellene, hogy a tiszteletdíjat követelni annál kevésbé annak mennyiségét megszabni éppen az alkalmazottaknak teljes képtelenség. Tiszteletdíjat méltányolva az alkalmazottak szorgalmát, vagy vagyoni viszonyait vagy esetleg tehetségét, csak azok szabhatják meg, még pedig saját belátásuk szerint, kik az illetők felettesei vagy alkalmazói.

Különös az, hogy a tiszteletdíj megkövetelése talán sehol az országban annyira el nem harapódzott, annyira szokássá nem vált, mint nálunk. Hiszen nem régen esett meg, hogy egy községi képviselő azon a czímen, hogy ártéri birtokosoknak szolgálatot teljesített 5000 forint tiszteletdíjat kért és midőn ezzel a kérelmével elutasították 30.000 forint tiszteletdíjért perelte be a községet.

Mindennapi dolog, hogy vagy az egyik, vagy a másik községi előjáró vagy alkalmazott azon a czi-

TARBIZSA

Katonák.

A «Csongrádi Lap» számára írta:

Pásztor János.

A magyar embernek a természete sokkal rosszabb, mint az oláhé. Nem vesz be egykönnyen mindent; s míg az oláh gyerek örül a katonai életnek, addig a magyar egy se szolgál szívesen. Az oláhnak az a nagy előnye van a katonaságnál a magyar gyerek fölött, hogy az előbbit minden nagyobb nehézség nélkül hozzá lehet szoktatni mindenhez, a magyar gyerek ellenben nem egy könnyen adja rá a fejét a neki nem tetsző dologra.

Magam hallottam nem csak egy oláh regrutától, mikor azt mondta, hogy soha életében nem volt s talán nem is lesz olyan jó módja, mint mióta katoná. Kiváncsi voltam megtudni, miért?

— Azért — felelte határozottan — mert itt egy hónap alatt több húst megettem már, mint otthon, mióta élek.

Amint látjuk tehát, az oláh regruta kárpótolva érzi magát elvesztett szabadságáért, függetlenségéért, otthon hagyott övéért

azzal, mert katonáknál több húst eszik mint otthon.

A magyar gyerek?! . . . attól kérdezze csak meg valaki, szeret-e katona lenni? Száz közül tudom biztosan kilenczvenkilenc azt mondja:

— Szeretek: — mert muszáj!

Pedig ezeknek is egy jó nagy százaléka, az otthoni életmódot tekintve, összehasonlíthatatlanul jobb sorsban van. Nem gondol semmi másra, minthogy elvégezi azt a gyakorlatot, teljesíti azt a szolgálatot, ami részére elő van írva. Ruházatáról, ételméről gondoskodik helyette más. Nincs neki tél, szárazság, ami miatt munkája bére elmaradjon. A mi kis szükséglete van, azt mind fedezheti abból a harmincz krajczárból, amit ötnaponként kap.

Az a pedánság, függelem, ami katonáknál az első és elengedhetetlen kellék: az a nehéz a magyar gyereknek. Természetével nem fér össze a föltétlen engedelmesség.

Ez a külömbiség a hadseregben a magyar és a más nemzetiségű ember között. Beismerik ezt a tisztok is. Éppen ezért ők is igyekeznek — már t. i. amelyik tisztnek van ambíciója katonáinak tulajdonságait, sajátosságait megismerni — úgy banni a legényekkel, hogy ezeknek a természete

apránként, minden lekirázkódtatás elkerülésével megváltozzék. Sokszor úgy eltréfálnak, elfiguráznak velők, hogy komoly ember azt hinné, hogy nem is felebbvalókhöz illő dolgot művelnek.

Pedig minden perc, amit a felebbvaló a legénységgel eltölt: iskola, amelyből a katona mindig tanul valamit.

A multkor például kirukkoltunk. Kapitány úr Kravacsek volt a kommandáns. Rendkívül kedélyes embernek ismeri mindenki. A legénység szereti, pedig szigorúságát mindenki ismeri. A gyakorlat sehogyan se tetszett a kapitány uriak. Minduntalan volt valami hiba. Olyan dühös volt már, hogy szinte látszott az arcán, hogy no most belebetegszik, ha valamiképpen ki nem eresztí a mérgét.

Rukkolt befelé a század. Kapitány úr hátul almás szürke lovával lépegetett a kaszárnya felé. Aki látta, fogadást mert volna tenni, hogy most a század fele része az «egyes»-be jut.

Örmester úr izgatottan kiáltotta el a «Rechts-saut»-ot, mikor kapitány ur lováról leszállva, megállott a század előtt.

— Örmester! . . . kiáltott némi gondolkodás után.

— Parancs! . . . kapitány úr.

men, hogy rendkívüli munkát teljesített, tiszteletdíjat kér a községi közgyűléstől még pedig oly módon, hogy a tiszteletdíj mennyiségét az illető kérvényező állapítja meg, a helyett, hogy annak megállapítását a községi közgyűlés belátására, vagy előzetesen az előjáróság ajánlatára bizná.

Azonban aki azt gondolja, hogy mi ellenségei vagyunk a rendkívüli munka jutalmazásának, hát az csalatkozik. Mi igen a mellett vagyunk, hogy ha egy előjáró, vagy tisztviselő akár alkalmazott olyan munkát teljesít hivatalos óráin kívül, a minő munkára a szervezeti szabályok értelmében kötelező nincs és ha ezen munka teljesítése által saját hivatalos teendőit háttérbe nem szorította, másrészt meg ez által a közönség érdekeit előmozdította, hát az esetben tegyen jelentést az előjáróságnak és a t. előjáróság tegyen javaslatot a községi közgyűlés elé, hogy az illető az általa teljesített rendkívüli munkáért mekkora jutalmat érdemel.

Nem hisszük azonban azt el, hogy akár egy előjáró, akár tisztviselő, vagy községi alkalmazott, aki a szervezeti szabályokban előírt kötelességén kívül más olynemű kötelességet vállal magára, mely bizonyos megterheléssel jár, hogy az a szervezeti szabályokban előírt munkakörének rovására ne történjék. Éppen azért, mi azt akarjuk, hogy a megválasztott tisztviselő semmi olyan munkát, amire a szervezeti szabályokban kötelező nincs, magára ne vállalhasson, de ezzel szemben azután a fizetése is akkora legyen, hogy ne legyen kénytelen minduntalan könyöradományért folyamodnia a közgyűléshez.

Igen, de ez az állapot a mostani szervezet mellett el nem érhető, éppen azért azok közé tartozunk, akik azt akarják, hogy a rendezett tanács, élén egy erélyes polgármesterrel állítsák vissza. Merit meggyőző-

— Suszter-snáider hat óra vass!! Értette?!
— Igenis kapitány úr.

Az őrmester szinte örült, hogy ilyen olcsón szabadult meg a század a kapitány úr haragjától. Már éppen kommandirozni akarta tovább a századot, mikor egyszerre mintha eszébe jutott volna valami. Oda áll a kapitány elé s jelenti:

— Kapitány úrnak alásan jelentem, a suszter meg a snáider nincsenek itt, nem voltak kirukkolva.

A kapitány ur arca, most már nemcsak vörös, hanem kék is lett a haragtól:

— Az nekem mindegy!!... Értette! mindegy!!... Ha itt lettek volna, akkor is elrontották volna!!...

Az őrmester szalutált: a század berukolt, este hat órakor pedig suszter snáider mentek le hat óra vasra az «egyes»-be. Hat óra éppen elég volt nekik, hogy kiszpekulálják, miért is kapták ők mindezt a büntetést, mikor egész nap egyebet se csináltak, mint az ollót csattogtatták és a csirizes tálat forgatták.

De másnap azért már jól ment az egreczirozás, mert minden baka attól tartott, hogy ha a kapitány úr ma is megharagszik, nem a suszter-snáidert vasaltatja meg.

(Vége.)

désünk az, hogy ez által a város közönségének tekintélye is nagyobb lesz: mert bizonyos tekintetben önállóan intézkedhetünk, másrészt pedig azt is erősen hisszük, hogy vagy nagyon csekély összeggel, vagy éppen semmivel sem kerül többbe, mint a mai kupak szervezet.

— **Kutya természet.** Kutya természetének nevezik az olyan embert, aki tettel vagy szóval olyan embereket is megtámad, meg mar, aki máskülönben senkit, annál inkább azt, akibe kutya természet szorult, nem bánt. Ha valakire ráillik a kutya természet, úgy az nem lehet más, mint Hegyi Antal főtisztelendő úr, ki máskülönben az Urnak felkent szolgája lenne, kinek, mint ilyennek nem a veszett kutya természetével: hanem a galamb szelidségével és a bárány türelmével kellene bírnia. Az igaz, senki sem tehet arról, hogy milyen természettel ruházta fel a Teremtő, de ha valakibe kutya természet van oltva, az ne válasszon magának olyan pályát, a hova éppen ellenkező, azaz szelid és türelmes természet kívánatodik. Így, pl. Hegyi Antal polgártársunkból igen jó és használható kocsmáros, zsan-dár kaplár, szék- és fővárosi lovasrendőr, de talán még esetleg fuvvózer fűrer is vált volna, ha erre a pályára lépett volna, azonban, hogy kutya természete miatt lelki pástornak éppen nem vált be, arról tanúságot tehetnek azok, akik vele hivatalosan érintkeztek és általa felképeleltek, kikérektek és megtéptáztattak. De legfőképpen tanúskodik kutya természete mellett az általa kiadott és szerkesztett «Tiszavidék» nevű újság papiros. No igen: mert hát Hegyi Antal lelkész, vagy helyesebben fuvvózer fűrer úrnak véghetetlen fáj, hogy mindenkit ki nem lökhet a parochia hivatalos helyiségéből, már azért sem: mert igen sokan éppen ezért kerültek azt a felszentelt helyiséget. Ugy segít tehát a dolgon, vagyis a nagy veszteségért akként kárpótolja magát, hogy, mint a «Tiszavidék» felelős szerkesztője, veszett kutya módra megmar olyanokat is, akik neki még «ideg nyomát sem léptek». Hogy ez így van a nevezett újság papiros m. vasárnap megjelent száma fényesen tanúskodik k. mellette. Hát hiszen, hogy a tisztelt fűrer úr, minket akik szoktunk vele foglalkozni, igen gyakran, sora kezé, azon nem esodalkozhatunk mi sem, de talán még mások sem; hanem az már még is esodalkos dolog, hogy most már olyanokat kerit sorra, akik vele másként nem foglalkoznak, mint hogy a képviselő választás alkalmával nem ő reá; hanem dr. Baross Jánost szavazták. A «Tiszavidék» m. vasárnap megjelent számában a t. fűrer úr új. Cs. Forgó Józsefet marta meg, holott a nevezett még a közügyektől is távol tartja magát és nemesak Hegyivel, de egyáltalán senkivel olyannal, aki a közügyekbe beárta magát, nem foglalkozott. Ó maga, mint vagyonos és tisztességes intelligens ember nagyon is kivethető a részét abból a harcából, amelyet a tisztesség nevében folytatunk, de éppen azért: mert visszavonulva akar élni, távol tartja magát a közéleti harcoktól. Hegyi Antal azonban ezzel mítsem törődik, amint nem törődik a veszett kutya azzal, hogy ki vagy mi akad útjába, meg mar mindenkit egyaránt: mert hát kutya természet szorult bele.

Közgyűlés.

Népes volt a község képviselő testületének mult hétfőn tartott közgyűlése. A 12 szavazattal bíró előjáró közül csupán dr. Baross János, Turi A. Pál és Mészáros Károly, a 39 képviselő közül pedig csupán Szarka Mihály dr. Boér Antal, Lászlóffy László és Magyar István hiányoztak. És a közgyűlés 51 tagja közül megjelent 44 községi képviselő és előjáró élénk részt vett a délelőtti 9 órától délig tartó közgyűlésen.

A tárgysorozatban felvett tárgyak tárgyalásának megkezdése előtt Farsang István, Kókai István és Hegyi szóvá tették az előfogatás ügyét. Különösen Farsang István panaszkodott, hogy őt a bíró Gulyás János vadászór jelenlétében erősen megkorholta. Persze azt a pénztárnok a közgyűlés előtt már nem tartotta szükségnek elmondani, hogy ő arra az erőteljes korholásra reásoigált avval, hogy jogosulatlanul, a legszemérmesebb méréséggel, nagy kiabálva, duhaj módon letiltotta Szabó Mihály előfogatást attól, hogy a Szabó Mihály által a község részére

kiállított 4 fogaton túl meglévő és így Szabó Mihály magán szabad rendelkezésére álló fogaton a község bíráját vadászatra elvigye. Az előfogatás ugyan a bírónak fogadott szót, de ezért ideje lesz ezen ember féktelenségének és rakoncátlanságának véget vetni. A maga felügyeleti jogát a számtisztek felett, kik neki hízkelkednek nem gyakorolja, és ezen mulasztását avval indokolja, hogy uri emberekkel nem veszekedhet, de nem mulaszt el egyetlen alkalmat sem, hogy a községi bíró és a 1-ső jegyzőbe, kik szintén uri emberek, vagy mi, s a kiknek ellenőrzése hozzá éppen nem tartozik, bele ne kössön.

A központi választmány tagjaiul megválasztották 26 szóval Blázsik Mihály, Éder János, Faragó Antal, Herke Ferencz, Holló Adolf, dr. Nagy Sándor, Réti Ferencz, Sohlya Gyula, dr. Szarka Mihály, Szőke Pál, Ulyhelyi Nándor és 24 szavazattal Szvoboda Ferencz.

Elhatározta a képviselő testület, hogy a hullámtéren lévő kőbögdrött 411 kor. kikialtási ár mellett nyilvános árverésen eladja, ha a kikialtási áron felül senki más ajánlatot nem tenne, ugy az Kókai Ferencz és Sándor testvéreknek fog a kikialtási árért tulajdonul átengedtetni..

Sudomásul vette a közgyűlés, hogy a belügyminister az 1901. évi, a törvényhatóági bizottság pedig az 1902. évi költségvetést jóváhagyta.

Miskolczt Ferencz birtoknyilvántartó kérelmére Hegyi ellenzése daczára Szvoboda Ferencz indítványa elfogadásával a földadó lajstrom elkészítéséhez 1902. január hóra egy napidíjast engedélyezett a közgyűlés is tudomásul vette hogy 20 éves törlesztésre kiknek hol adatott el házhely, de a még meglévő 29 házhely eladása előtt a Piroskaváros felé házhelyek kiadását nem engedélyezte és elrendelte, hogy a még meglévő 29 házhely minden ugrás nélkül sorban adassék el.

A községi pénztárnok azon jelentésére, hogy a községi pénztár tartozásainak fedezésére a rendelkezésére álló összeg nem elég, mi annak tulajdonítható, hogy az 1901. évi közpénztári költségvetés mind eddédig jogérvényesen jóváhagyva nem lett, s így az 1901. évi községi pótdadó kiróható sem volt, s nagyon sokan nagyobb összegű községi pótdóval hátralékban vannak, javasolja, hogy a szükséges összeg ideiglenesen a községi kórházalaptól kölcsön vétessék. A képviselő testület Sohlya Gyula indítványára elhatározta, — hogy az 1888. évi árvíz kölcsönből még fennálló 50000 korona elengedését a vármegyei országgyűlési képviselők bevonásával küldöttség útján a pénzügy-miniszternél kérelmezi. A vallás-és közoktatásiügyi minister urat pedig a hátralékos iskolai járuléknak 4 év alatt 4 egyenlő részletben leendő fizetés engedélyezésére kerit és Szvoboda Ferencz indítványának elfogadásával így a bíró elnöklete alatt, Szvoboda Ferencz, Blázsik Mihály és dr. Szarka Mihály képviselőkölből álló bizottságot küldött ki, akik vizsgálat tárgyává teszik, hogy az iskolai járuléki miért szaporodott fel és hogy a községi pénztár miért nincs azon helyzetben, hogy fizetési kötelezettségének teljes mérvben eleget tehessen.

A piacot ketté hasító kocsiutat a közgyűlés nem létesíti, de utasította az előjáróságot, hogy a Tóoldal mentén a kocsiutai javíttassa ki.

Draskovics Dezsőnek és Szlávik Jánosnak fizetési halas tást nem engedélyezett és Borbás József hasonóéért mérséklése iránti kérelmét a napirendről levette. Sinkó Imre II. bírónak 50 korona, Justin Lajos tanácsbelinek pedig 120 korona tiszteletdíjat engedélyezett, a szegedi siket-ném ik és vakok intézetinek csongrádiak részére egy alapítványt létesített Bodák Gyovai Lajos hidászt elbocsátotta és elhatározta, hogy az adóköteles feleknek a jövő hétfőig még módot és alkalmat ad, hogy a borfogyasztási adóra a községgel kiegyezzenek.